

Esimerkkejä kehittämisen kärjistä ja heikoista signaaleista

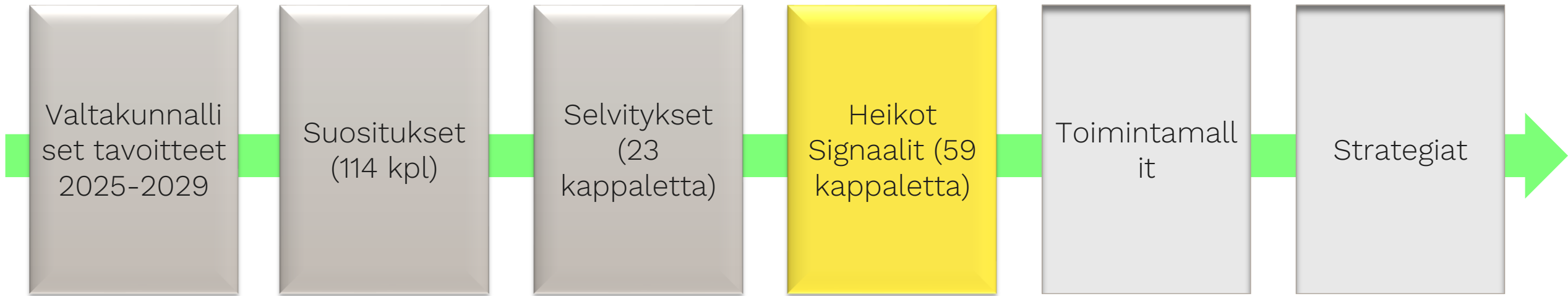
Innovaatiofoorumi

Katja Croell

Terveiden ja
hyvinvoinnin laitos
16.9.2026

Miten kansallinen palvelukehittämisen kokonaiskuva muodostuu?

Yhteinen tulkinta syntyy, kun tavoite, ohjaus, toimeenpano, tulevaisuussignaalit ja käytännön ratkaisut tarkastellaan samassa ketjussa.

Heikot signaalit

- Nostavat esiin muutoksia.
- Laajentavat tarkastelua.
- Herättää keskustelua.
- Täydentävät suosituksia.
- Ohjaavat yhteiskehittämistä.

15.9.2026

Ryhmäkohtaiset signaalit – lapset ja nuoret

- Lasten lisääntynyt kosmetiikan käyttö (Sephora Kids)
- NEET-nuoria vaikea tavoittaa.
- Digiajan näkymättömät erakot.
- Rokotekattavuuden lasku ja tiedevastaisuuden kasvu.
- Kellopuhelinien ja puhelinvapaiden ilmiöiden lisääntyminen, ruuduttomat leikkiympäristöt.
- Nuorten palkkaaminen kesälomaseuraksi.
- Älypotkuvut.

Mitä tarkoittaa palvelukehittämiselle?

Suurin riski palvelujen ulkopuolelle jääminen.

15.9.2026

Ryhmäkohtaiset signaalit – mielenterveys ja päihteet

- Samanaikaisen psyykkisten ongelman ja päihdesairauden hoitaminen.
- Päihteiden rinnalle moninaisempia riippuvuuksia.
- Naisten asunnottomuus ja katuja näkyvämpi päihdeilmiö.
- Etuuksien ja kuntoutuksen käsittelyaikojen pidentyminen, tiukentuneet ehdot.

Mitä tarkoittaa palvelukehittämiselle?

Palvelurajat eivät vastaa asiakkaiden elämäntilanteita.

Ryhmäkohtaiset signaalit- työikäiset

- Tarve rinnalla kulkevalle työkyvyn tuelle kasvaa.
- Kriittisiä sairauksia jää toteamatta
- palvelujärjestelmän hitauden vuoksi.
- Työikäisten läheishoivaajien hyvinvointi vaarassa.
- Terveysdataa kerätään enemmän arjessa, kuin vastaanotolla.
- Nuorten aikuisten kiinnostus johtotehtäviin vain, jos ei vaaranna hyvinvointia, vapaa-aikaa tai perhe-elämää.
- Perinteisten liikuntamuotojen hyödyntäminen terveyden tukemisessa.
- Isien työelämässä kokema syrjintä

Mitä tarkoittaa palvelukehittämiselle?

Työkyvyn haasteet näkyvät ennen palveluihin päätymistä.

15.9.2026

Ryhmäkohtaiset signaalit – ikäihmiset

- Ikääntyvät asiakkaat eivät löydä tietoa.
- Omia asioita ei voi hoitaa ilman älypuhelinia.
- Eriarvoistuminen ja toimintakyvyn muutokset asuinpaikan ja sosioekonomisen aseman mukaan.
- Köyhyys, yksinäisyys.
- AI-avustajat ja digitaalinen elämäntapa-profiili arjen tukena.
- Eri kieliä puhuvien ikäihmistien hoidon ja kohtaamisen haasteet
- Seniorikoirat, seniorikommuunit, luontoavusteisuus ja metsäretket
- Palveluihin liittyvien ikärajojen kyseenalaistaminen

Mitä tarkoittaa palvelukehittämiselle?

Digitaalisuus lisää yhdenvertaisuutta vain, jos kaikki pysyvät mukana

15.9.2026

Ryhmäkohtaiset signaalit – arvot

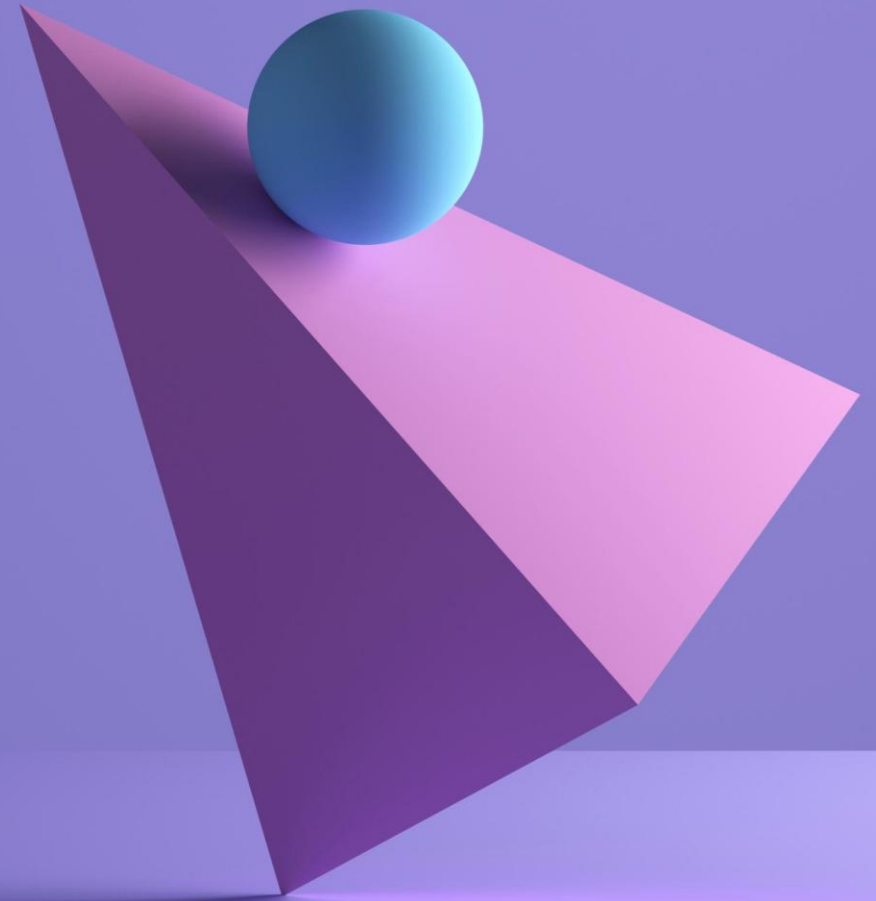
- Arvot ovat koventuneet, nuorten asenne sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin liittyvissä kysymyksissä jyrkentynyt.
- Eettiinen stressi, etiikka.
- Hoitotyön arvostuksen heikkeneminen.
- Vihamielisyys ja epäluottamus sosiaalipalvelujen työntekijöitä kohtaan, hoitotyön arvostuksen heikkeneminen, Ammattilaisten asiantuntemuksen kyseenalaistaminen ja sosiaalisen median vaikutuksen kasvu.
- Tutkimustiedon uskottavuus ja tieteen riippumattomuus.
- Oikeusvaltion peruspilareiden ja heikoimmassa asemassa olevien oikeusturvan horjuminen.

Mitä tämä tarkoittaa palvelukehittämiselle?

Muutosten hyväksyttävyys ratkaisee, miten uudistukset onnistuvat

15.9.2026

Ryhmäkohtaiset signaalit – palveluihin ja palvelujärjestelmään liittyvät

- Shadow AI Sote-työssä,
- Asiakkaiden kasvava vastuu ennakoida omaa elämäänsä.
- Kehittämisen hajautuminen ja siiloutuminen.
- Terveysdataa kerätään enemmän arjessa, kuin vastaanotolla.
- Rahoituksen ja resurssien niukkuus.
- Sosiaalisten innovaatioiden rahoituksen kehittyminen
- Pakolaistaustaisten tuki vähenee..
- Matalan kynnyksen palveluissa havaittu taloudellinen ahdinko – nälkä.
- Sotejärjestöjen toimintamahdollisuuksien rapauttaminen

Mitä tämä tarkoittaa palvelukehittämiselle?

Teknologia ei ole vain tekninen kysymys, vaan saavuttavuuden ja yhdenvertaisuuden kysymys.

